

İbrahim Halil MAZICIOĞLU

Başkan

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Ankara

İstanbul, 05 Kasım 2014

Ref: HD/gu/14-1766

Sayın MAZICIOĞLU,

TÜSİAD olarak ilk adı “Alışveriş Merkezleri, Büyük Mağazalar ve Zincir Mağazalar Kanunu Taslağı” olan ve sonrasında “Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı” olarak değiştirilen kanun tasarılarını uzun yıllardır yakından takip ediyor, görüşlerimizi çeşitli vesilelerle ilgili Bakanlıklarla paylaşıyoruz. Görüşlerimizde tasarıları; tüketici hakları, kayıt dışı ekonomi, verimlilik, hukuki belirlilik ve rekabetçi piyasa yapısı açısından incelemekte, serbest rekabet ortamını zedeleyen ve piyasa ekonomisinin sağlıklı işleyişine müdahale eden uygulamalara dikkat çekmekte ve perakende sektörünün dinamiklerini ve ihtiyaçlarını dile getirmekteyiz.

Bu bağlamda geçtiğimiz aylarda TBMM’ye intikal eden “Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nda daha önceki görüşlerimizde piyasa ekonomisinin işleyişi açısından sakıncalı olduğunu vurguladığımız bazı hususların değiştirildiğini, bazı hususların ise kaldırıldığını görmekten memnuniyet duyuyoruz. Bu doğrultuda, “Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”na ilişkin madde bazlı görüşlerimizi EK’li dokümanda bilgilerinize arz eder, saygılarımı sunarım.

Saygılarımla,

(Orijinali imzalıdır.)

Haluk DİNÇER

Yönetim Kurulu Başkanı

EK: Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısına ilişkin TÜSİAD Görüşü

Nurettin CANIKLI
Bakan
T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Ankara

İstanbul, 05 Kasım 2014
Ref: HD/gu/14-1766

Sayın Bakanım,

TÜSİAD olarak ilk adı “Alışveriş Merkezleri, Büyük Mağazalar ve Zincir Mağazalar Kanunu Taslağı” olan ve sonrasında “Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı” olarak değiştirilen kanun tasarılarını uzun yıllardır yakından takip ediyor, görüşlerimizi çeşitli vesilelerle ilgili Bakanlıklarla paylaşıyoruz. Görüşlerimizde tasarıları; tüketici hakları, kayıt dışı ekonomi, verimlilik, hukuki belirlilik ve rekabetçi piyasa yapısı açısından incelemekte, serbest rekabet ortamını zedeleyen ve piyasa ekonomisinin sağlıklı işleyişine müdahale eden uygulamalara dikkat çekmekte ve perakende sektörünün dinamiklerini ve ihtiyaçlarını dile getirmekteyiz.

Bu bağlamda geçtiğimiz aylarda TBMM’ye intikal eden “Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nda daha önceki görüşlerimizde piyasa ekonomisinin işleyişi açısından sakıncalı olduğunu vurguladığımız bazı hususların değiştirildiğini, bazı hususların ise kaldırıldığını görmekten memnuniyet duyuyoruz. Bu doğrultuda, “Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”na ilişkin madde bazlı görüşlerimizi EK’li dokümanda bilgilerinize arz eder, saygılarımı sunarım.

Saygılarımla,

(Orijinali imzalıdır.)

Haluk DİNÇER
Yönetim Kurulu Başkanı

EK: Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısına ilişkin TÜSİAD Görüşü

**PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI TASLAĞI'NA
DAİR TÜSİAD GÖRÜŞÜ
TS/ŞİB/14-73**

KANUN TASARISI TASLAĞI	TÜSİAD ÖNERİSİ
<p>Tanımlar MADDE 3</p> <p>(1) Bu Kanunun uygulanmasında;</p> <p>...</p> <p>j) Perakende işletme: Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme, özel yetkili işletme, perakende ticaretle uğraşan diğer ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerini,</p> <p>k) Perakende ticaret: Mal ve hizmetlerin perakende işletmelerce satışı ve pazarlanmasıyla ilgili faaliyetler bütünü,</p> <p>...</p>	<p>Tanımlar MADDE 3</p> <p>(1) Bu Kanunun uygulanmasında;</p> <p>...</p> <p>j) Perakende işletme: <u>Faaliyet alanına ilişkin olarak kendi özel mevzuatı çerçevesinde düzenlemeye tabi olmayan</u> Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme, özel yetkili işletme, perakende ticaretle uğraşan diğer ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerini,</p> <p>k) Perakende ticaret: <u>Faaliyet alanına ilişkin olarak kendi özel mevzuatı çerçevesinde düzenlemeye tabi olmayan</u> Mmal ve hizmetlerin perakende işletmelerce satışı ve pazarlanmasıyla ilgili faaliyetler bütünü,</p> <p>...</p> <p>ö) <u>Üretici: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere tüketiciye sunulmuş olan mal ya da bu malların hammaddelerini yahut ara mallarını üretenler ile mal üzerine markasını, unvanını veya herhangi bir ayırt edici işaretini koyarak kendisini üretici olarak gösteren gerçek veya tüzel kişiyi,</u></p> <p><u>Tedarikçi: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye açılışı ve faaliyeti kendi özel mevzuatı çerçevesinde düzenlemeye tabi olmayan hizmet /mal sunan ya da hizmet/mal sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,</u></p> <p>r) Ortak Alan: 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu ve 5711 sayılı Kat Mülkiyeti</p>

ifade eder.	<u>Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'da tarifi yapılan ortak yerler ile genel anlamıyla ortak olarak kullanılan alanları, ancak bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, Alışveriş Merkezinin ziyaretçilerine ortak kullanımları için tahsis edilen veya gösterilmiş olan veya zaman zaman gösterilebilecek olan kaldırımı bölgeleri, geçit yollarını, servis ve ortak yollarını ve rampalarını, yaya yollarını, meydanları, dolaşmaya ayrılmış yerleri, çarşı koridorlarını, merdivenleri, asansörleri, yürüyen merdivenleri, köprüleri, servis alanlarını, ortak yükleme alanlarını, otoparkları, halka açık tuvaletleri, peyzaj düzenlemeli alanları ve/veya Alışveriş Merkezi içerisindeki veya arsası üzerindeki tüm diğer alanları ve tesisleri</u> ifade eder.
-------------	---

Gereke: Bilindiği üzere Elektrik Piyasası mevzuatı elektrik üretimi, iletimi, dağıtımını, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı, piyasa işletimi ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri kapsayacak şekilde düzenlemeler içermektedir. İlgili mevzuat uyarınca perakende satış; elektriğin tüketicilere satışını, tedarik şirketi; elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin toptan ve/veya perakende satılması, ithalatı, ihracatı ve ticareti faaliyetleri ile iştigal edebilen tüzel kişiyi ifade etmekte olup, elektrik piyasası faaliyetleri arasında toptan satış faaliyeti perakende satış faaliyeti sayılmakta olup, belirtilenlere ilişkin düzenlemeler içermektedir. Lisansı kapsamında ifa edilen elektriğin toptan ve/veya perakende satışı faaliyeti Elektrik Piyasası mevzuatı uyarınca sıkı düzenlemelere tabi tutulmuştur.

Bu nedenle işbu madde kapsamında (j) ve (k) bendine yapılan eklemeler, belirtilen mevzuatı gereğince halihazırda zaten lisans alma zorunluluğu bulunan, faaliyetleri ve sözleşmeleri sıkı denetime ve/veya onaya tabi olan elektrik piyasasında faaliyet gösteren toptan satış ve/veya perakende şirketlerinin işbu kanun kapsamında ayrıca düzenlenmesinin, aynı iştigal konusu sebebiyle farklı kurum/kuruluşlar tarafından hakkaniyete ve serbest piyasa yapısına aykırı olarak mükerrer şekilde düzenlemeye ve denetime tabi tutulması sonucunun doğmasını engellemek amacı ile yapılmıştır.

Elektrik Piyasası mevzuatı uyarınca piyasada faaliyet gösteren kişilerin iş ve işlemleri Elektrik Piyasası mevzuatına tabi olup, denetimi ise bu konuda münhasıran yetkilendirilmiş olan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna aittir. Bu çerçevede yapmış olduğumuz önerimiz ile elektriğin perakende satışının Elektrik Piyasası mevzuatı ile düzenlenmiş olan kısmının karmaşıklaşmasının ve yetki çatışmalarının önlenmesi hedeflenmiştir.

Sonuç olarak; işbu kanundaki “perakende ticaretle uğraşan diğer ticari işletmeler“ kapsamına yukarıda belirttiğimiz nedenlerle elektriğin toptan ve perakende satış faaliyetini ifa eden gerçek ve tüzel kişilerin kesinlikle alınmaması gerektiği, elektrik perakende satış şirketlerinin düzenleme ve denetiminin 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na uygun olarak münhasıran EPDK'ya bırakılması gerektiği düşünülmektedir. Aksi halde, işbu Kanun ile Elektrik Piyasası Kanunu arasında kapsam karmaşası doğacak, bu ise ciddi uygulama ve yorum sorunlarına sebebiyet verecektir.

Mevzuatta tanımların olmaması, uygulamalarda boşluklara ve sorunlara yol açabilecektir. Bu nedenle, ilgili tanımlamaların düzenlenmesi önerilmektedir.

<p>İzin ve izin süreci MADDE 5</p> <p>...</p> <p>(4) İzin başvurusu, doğrudan veya PERBİS üzerinden yetkili idareye yapılır. Doğrudan yapılan başvurular, yetkili idare tarafından PERBİS'e işlenir. İzin başvurusu, başvuru tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde yetkili idarece ön değerlendirmeye tabi tutulur.</p> <p>...</p> <p>(7) Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan perakende işletmelere, yetkili idare tarafından PERBİS üzerinden izin verilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.</p> <p>(8) Başvuru uygun bulunmayanlara, sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilir.</p> <p>(9) Perakende işletmenin başka bir adrese taşınması ya da devredilmesi halinde, en geç bir ay içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi zorunludur. Faaliyet konusunun değişmesi halinde ise işyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmedikçe faaliyette bulunulamaz.</p> <p>(10) Büyükşehirlerde, alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken, o yerdeki ticaret veya ticaret ve sanayi odası ile esnaf ve sanatkarlar odaları birliğinin görüşü alınır.</p>	<p>İzin ve izin süreci MADDE 5</p> <p>...</p> <p>(4) İzin başvurusu, doğrudan veya PERBİS üzerinden yetkili idareye yapılır. Doğrudan yapılan başvurular, yetkili idare tarafından <u>aynı gün</u> PERBİS'e işlenir. İzin başvurusu, başvuru tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde yetkili idarece ön değerlendirmeye tabi tutulur.</p> <p>...</p> <p>(7) Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan perakende işletmelere, yetkili idare tarafından PERBİS üzerinden <u>ön değerlendirmeyi takip eden 10 iş günü içerisinde</u> izin verilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.</p> <p>(8) Başvurusu uygun bulunmayanlara, sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilir. <u>İlgili işletme, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karara itiraz etme hakkına sahiptir. İtiraz, ilgili merci nezdinde en geç 30 gün içinde karara bağlanarak ilgisine tebliğ edilir. Bu karara karşı kanun yoluna başvuru hakkı saklıdır.</u></p> <p>(9) Perakende işletmenin <u>faaliyet konusunun değişmesi veya</u> başka bir adrese taşınması ya da devredilmesi hallerinde, <u>yeniden harç alınmaksızın en geç bir üç ay içinde yetkili idareye müracaat edilerek</u> işyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi zorunludur. Faaliyet konusu değişikliğinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı yenilenmedikçe faaliyette bulunulamaz.</p> <p>(10) Büyükşehirlerde, alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken, o yerdeki ticaret veya ticaret ve sanayi odası ile esnaf ve sanatkarlar odaları birliğinin görüşü alınır.</p>
--	--

...	...
-----	-----

Gerekçe: İlgili maddenin 4. fıkrasında, doğrudan idareye yapılan başvuruların PERBİS'e ne zaman işleneceği belirtilmemiştir. Bu nedenle, maddeye "aynı gün" ifadesi eklenmesi önerilmektedir. Kanunun tanıdığı her iki başvuruda da başvuru aynı hızla PERBİS'e işlenmelidir. İlgili mevzuattaki diğer tüm izinlerin sadece PERBİS üzerinden verileceği de net bir şekilde ifade edilmelidir.

İlgili maddenin 7. fıkrasında işyeri açma ve çalışma ruhsatının hangi süre içinde düzenleneceği belirli olmadığından süre şartı eklenmesi gerekmektedir. Aksi halde bu durum belirsizlik yaratacağından uygulamada sorun yaşanmasına sebep olabilecektir.

İlgili maddenin 8. fıkrasında yalnızca başvurusu uygun bulunmayanlara bu durumun gerekçeli olarak bildirileceğinden bahsedilmiş olup, başka bir bilgiye yer verilmemiştir. Ancak, itiraz hakkına ve bunun ne şekilde kullanılacağına dair maddede herhangi bir ibare bulunmamaktadır. Önerilen değişiklik ile kanun yoluna başvurmadan önce ilgili kuruma itiraz edebilme hakkı getirilmiştir. Böylece hem daha hızlı sonuç alınabilecek hem de kanun yoluna başvurmadan önce yapılacak itiraz hakkı ile yargının yükü azaltılmış olacaktır.

İlgili maddenin 9. fıkrasında işletmenin salt adres değiştirmesi ya da devredilmesi sebebiyle yeniden harç ödeyerek ruhsat alınması söz konusu olabilecektir. Bu durum hakkaniyete aykırı olduğundan yeniden harç alınmayacağına açıkça maddede belirtilmesi gerekmektedir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması için izlenmesi gereken süreç göz önüne alındığında 1 aylık sürenin uygulamada çok mümkün olmadığı görülecektir. Bu nedenle sürenin, üç ay olarak yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

Söz konusu maddenin 10. fıkrasına ilişkin, uygulamada ilçe belediyelerinin sisteme daha hakim olması nedeniyle mevcut yapının korunması gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle, ilgili maddenin 10. fıkrasının çıkarılması önerilmektedir.

Prim ve bedel talebi MADDE 6 (1) Büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmeler; üretici veya tedarikçiden mağaza açılışı ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen bir prim veya bedel talep edemez. (2) Birinci fıkrada sayılan perakende işletmeler, satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen reklam, anons veya raf tahsisi gibi hizmetlerden dolayı üretici veya tedarikçiden, sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe prim veya bedel talebinde bulunamaz. Bu halde, prim	Prim ve bedel talebi MADDE 6 (1) Sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça, B büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi ve özel yetkili işletmeler; üretici veya tedarikçiden mağaza açılışı ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen bir prim veya bedel talep edemez. (2) Birinci fıkrada sayılan perakende işletmeler, satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen reklam, anons veya raf tahsisi gibi hizmetlerden dolayı adlar altında üretici veya tedarikçiden, sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe prim ya da bedel talebinde bulunamaz. Bu halde, prim veya bedel talebinin sözleşme
--	--

veya bedel talebinin sözleşme süresiyle sınırlı olması ve prim ya da bedel talebine konu olan ürünün sözleşme süresince rafta tutulması zorunludur.	süresiyle sınırlı olması ve prim ya da bedel talebine konu olan ürünün sözleşme süresince rafta tutulması zorunludur.
---	--

Gerekçe: Bu hükmün, tarafların ticari ilişkilerini düzenleme serbestisine aykırı olması nedeniyle madde metninin taraflarca aksi kararlaştırılabileceği şeklinde değiştirilmesi ve sınırlamaların kaldırılması gerekmektedir. Bu tür sözleşmeye dayalı yasaklar maliyetleri artırması ve dolayısıyla tüketiciye yansıtılan fiyatları yükseltmesi nedeniyle rekabet hukukuna aykırıdır.

Perakendeci ve tedarikçilerin ticari işbirliğine dayanan, yüksek performansın ödüllendirilmesini hedefleyen ve tamamen tacirler arasında serbestçe belirlenmesi gereken bir husus olan açılış ücreti, prim vb. uygulamaların engellenmesi, serbest rekabet ortamının ortadan kaldırılmasına yol açacaktır. Nitekim Rekabet Kurumu tarafından Mayıs 2012 tarihinde yayımlanan Türkiye HTM Perakendeciliği Sektör İncelemesi Nihai Raporu'nda şu şekilde yer verilmiştir; “*Ürün talebini doğrudan etkilemeyen’ şeklinde bir sınırlama getirmenin subjektif değerlendirmelere ve belirsizliğe yol açacağı düşünülmektedir. Örneğin, yeni mağaza açılması veya kredi kartı ile alışveriş imkânı ürün talebini doğrudan etkileyecek nitelikte görülmektedir. Alınan bedellerin organize perakendeci ile üretici/tedarikçi arasındaki pazarlığın ve ilgili ürünün satış fiyatının bir unsuru olduğu unutulmamalıdır. Özellikle yüksek pazar payına ve dolayısıyla pazarlık gücüne sahip üretici/tedarikçiler karşısında organize perakendeciler pazarlık gücünü kullanarak daha avantajlı koşullarda ürün temin edebilmekte ve nihai tüketiciler bu durumdan yarar sağlayabilmektedir.*”

Ödeme süresi MADDE 7 ... (2) Üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi; üretici veya tedarikçinin tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi yahut küçük veya orta ölçekli işletme olduğu durumlarda, teslim tarihinden itibaren otuz günü geçemez. ...	Ödeme süresi MADDE 7 ... (2) Üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi; üretici veya tedarikçinin tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi yahut küçük veya orta ölçekli işletme olduğu durumlarda, teslim tarihinden itibaren otuz günü geçemez. ...
---	--

Gerekçe: Perakendeci ve tedarikçiler arasında yapılan sözleşmelerde yasal bir ödeme süresi düzenlenmesi, mevcut ticari ilişkileri zedelemekle kalmayıp, aynı zamanda sözleşme serbestisi ilkesine de aykırılık oluşturacaktır. 30 gün içinde bozulabilen hızlı tüketim ürünleri için düzenlenen bu madde, üreticilerin ürünlerinin içeriklerine müdahale ederek 30 günden fazla sürede bozulabilir hale getirmelerine ve insan sağlığına zararlı üretim yapmalarına sebep olabilecektir. Bu düzenleme ile koruma altına alınan büyük ölçekli üretici bu madde ile getirilmek istenen ödeme süresinden faydalanmak isteyecektir. Oysaki bazı durumlarda üreticinin büyük ölçekli olması karşısındaki perakende işletme, çoğu zaman bu tür üreticiden çok daha küçük bir ticari hacme sahip olabilmektedir. Bu durum da, kanun koyucunun esasen korumak istediği küçük üreticinin menfaatine hizmet etmeyecek ve haksız ticari uygulamalara sebep

olacaktır.

<p>Mağaza markalı ürün MADDE 8</p> <p>(1) Yurtiçinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan mağaza markalı ürünlerin üzerinde ve ambalajında, perakendecinin ad, unvan veya markasının yanı sıra üreticinin ad, unvan ya da markasına da uygun bir şekilde yer verilir. Bu hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>	<p>Mağaza markalı ürün MADDE 8</p> <p>(1) Yurtiçinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan mağaza markalı ürünlerin üzerinde ve ambalajında, perakendecinin ad, unvan veya markasının yanı sıra üreticinin ad, unvan ya da markasına da uygun bir şekilde yer verilir. Bu hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>
--	---

Gerekeç: Perakende işletmelerin, farklılaşmak ve tüketiciye sunulan ürün çeşitliliğini arttırmak amacıyla ürettiği veya ürettirdiği mağaza markalı ürünlere ilişkin olarak bakanlık tarafından çeşit veya oran sınırlaması getirilmesi, hem tüketicilerin aleyhine bir uygulama olacak hem de ticari hayata doğrudan müdahale niteliğinde olacaktır. Rekabet Kurumu'nun Mayıs 2012 tarihinde yayınlanan Türkiye HTM Perakendeciliği Sektör İncelemesi Nihai Raporu'nda da ifade edildiği üzere, mağaza (özel) markalı ürünler organize perakendeciler arasındaki rekabetin unsurlarından biri olup, üreticiler ve tedarikçiler için de faaliyet gösterdikleri ürün pazarında rekabeti artıran bir unsurdur. İlgili maddede mevcut haliyle mağaza markalı ürünlere bir sınırlama getirmemiş olmakla beraber, gerekli görüldüğü takdirde çeşit ve oran bakımından sınırlanabileceği belirtilerek, uygulamanın ikincil düzenleme ile belirleneceği ifade edilmiştir. Maddede öngörülen sınırlama ihtimalinin, yarattığı belirsizlik nedeniyle sektörde planlanan yatırımları olumsuz etkileyebilecektir.

<p>Ortak kullanım alanları MADDE 11</p> <p>(1) Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza ve diğer ticari işletmeler 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuatına göre müşterileri için otopark alanı oluşturmakla yükümlüdür.</p> <p>(2) Alışveriş merkezlerinde, satış alanının en az binde beşine tekabül eden alanın sosyal ve kültürel etkinliklerin düzenlenmesi amacıyla ayrılması zorunludur. Bakanlık, bu oranı bir katına kadar arttırmaya veya yarısına kadar azaltmaya yetkilidir.</p> <p>...</p>	<p>Ortak kullanım alanları MADDE 11</p> <p>(1) Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza ve diğer ticari işletmeler 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuatına göre müşterileri için otopark alanı oluşturmakla yükümlüdür.</p> <p>(2) Alışveriş merkezlerinde, satış alanının en az binde beşine tekabül eden alanın sosyal ve kültürel etkinliklerin düzenlenmesi amacıyla ayrılması zorunludur. Bakanlık, bu oranı bir katına kadar arttırmaya veya yarısına kadar azaltmaya yetkilidir.</p> <p>...</p>
---	---

(5) Bu madde uyarınca oluşturulacak ortak kullanım alanları ile bunların niteliklerine, bu alanlara ilişkin ortak giderlere ve bunlara katılıma, giderlere katılanların bilgilendirilmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.	(5) Bu madde uyarınca oluşturulacak ortak kullanım alanları ile bunların niteliklerine, bu alanlara ilişkin ortak giderlere ve bunlara katılıma, giderlere katılanların bilgilendirilmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.
--	---

Gerekeç: 3194 sayılı İmar Kanunu halihazırda yürürlükte olup, ilgili maddenin 1. fıkrasında yazılı otopark ile ilgili düzenleme tekrar niteliği taşımaktadır. Bu nedenle maddenin 1. fıkrasının ve aynı doğrultuda 5. fıkrasının çıkarılması önerilmektedir.

Alışveriş merkezinin mağaza karması bir kere düzenlendikten sonra Bakanlığın inisiyatifi ile bu oranın değiştirilmesi uygulamada ciddi sıkıntılar yaratabilecektir. Bu nedenle, söz konusu maddenin 2. fıkrasında yer alan ilgilinin çıkarılması önerilmektedir.

Yer ve raf tahsisi MADDE 12 (1) Alışveriş merkezlerinde, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine rayiç bedel üzerinden kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az yüzde beşi oranında yer ayrılır. Bu yerler, esnaf ve sanatkâr işletmecilerinden yeteri kadar talep olmaması veya boşalan yerlerin duyuru tarihinden itibaren on gün içinde doldurulamaması hâlinde diğer talep sahiplerine de kiralanabilir. (2) Alışveriş merkezlerinde; geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az binde ikisi oranında yer ayrılır. Bu yerlerin kira bedeli, rayiç bedelinin dörtte birinden fazla olamaz. Söz konusu meslekler, ilgili üst meslek kuruluşunun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir. (3) Hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalarda, satış alanlarının en az yüzde birine tekabül edecek şekilde raf alanı, mağazanın bulunduğu ilde üretilmesi kaydıyla coğrafi işaretli olarak	Yer ve raf tahsisi MADDE 12 (1) Alışveriş merkezlerinde, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine rayiç bedel üzerinden kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en fazla az-yüzde beşi <u>biri</u> oranında <u>stand ve kiosk olarak kullanılmak üzere</u> yer ayrılır. Bu yerler, esnaf ve sanatkâr işletmecilerinden yeteri kadar talep olmaması veya boşalan yerlerin doldurulamaması halinde diğer talep sahiplerine de kiralanabilir. (2) Alışveriş merkezlerinde; geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en fazla az binde ikisi oranında <u>stand ve kiosk olarak kullanılmak üzere</u> yer ayrılır. Bu yerlerin kira bedeli, rayiç bedelinin dörtte <u>üçünden birinden</u> fazla olamaz. Söz konusu meslekler, ilgili üst meslek kuruluşu ve Perakende İşletme Üst Örgütü'nün görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir. (3) Hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalarda, satış alanlarının en az yüzde birine tekabül edecek şekilde raf alanı, mağazanın bulunduğu ilde üretilmesi kaydıyla coğrafi işaretli olarak
--	--

tescil edilen veya coğrafi işaretli olarak tescil edilmemiş olsa bile yöresel ürünlerin satışına ayrılır. Yöresel ürünlerle doldurulamayan raf alanları, diğer ürünlerin satışı amacıyla kullanılabilir.	tescil edilen veya coğrafi işaretli olarak tescil edilmemiş olsa bile yöresel ürünlerin satışına ayrılır. Yöresel ürünlerle doldurulamayan raf alanları, diğer ürünlerin satışı amacıyla kullanılabilir.
...	...

Gerekeç: Rayiç bedel” göreceli bir kavram olabileceği için bu konuda daha ayrıntı verilmelidir. Kira rayicinin kim tarafında ve nasıl belirleneceği açıklığa kavuşturulmalıdır. Özellikle büyükşehirlerde işletilen Alışveriş Merkezleri’nde kira bedellerinin oldukça yüksek olduğu ortada iken, geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra eden kişilerin zor ekonomik koşullar altında çalıştığı öngörülürse söz konusu bedelleri ödemesi olasılık dışı olacaktır. Bu tür meslekleri icra edenleri korumak isteyen yasa tasarısı, aslında bu mesleklere mahsup kişilerin ekonomik hayatın daha da dışına atılmasına sebep olmaktadır. Bununla beraber, alışveriş merkezlerindeki kiralama yetkililerinin bu kişilere ulaşması oldukça zor olduğundan, alışveriş merkezlerindeki dükkanlar belki aylarca boş kalacak, büyük zarar ve kayıplara neden olacaktır. Esnaf ve sanatkar işletmelerine nasıl ulaşılacağı, teklifin götürüldüğünün ispatı yönünden de maddede belirsizlik vardır.

İlgili maddenin 1. fıkrasında yer alan, alışveriş merkezlerinde küçük esnafa yer tahsisi oranının “en az yüzde 5” yerine “en fazla % 1” olarak değiştirilmesi önerilmektedir. Boş mağazaların kiralanmasında ne kadar süre bekleneceği açıklığa kavuşturulmalıdır. Ayrıca yatırımcının bu beklemeden doğacak zararları dikkate alınmalıdır.

İlgili maddenin ikinci fıkrasında ifade edildiği üzere, kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin tespitinde Perakende Üst Örgütü’nün görüşünün de alınması önerilmektedir.

Ülkemizde gerçek anlamda yöresel ürün özelliğine sahip ürün çok az olduğu gibi, mevcut ürünler de tüm ülke genelinde satılan ve kolayca ulaşılabilecek niteliktedir. Örneğin, Adana kebabı, Tekirdağ köftesi, İnegöl köftesi, Kars kaşarı, Van’ın otlu peyniri, Gaziantep’in baklavası Türkiye’nin her yerinde bulunabilmekte ve satışa sunulabilmektedir. Öte yandan, “*yöresel ürünler ile doldurulamayan raf alanları*” olup olmadığı keyfi bir uygulamaya da yol açabilecek niteliktedir. Bu nedenle maddenin 3. fıkrasında yer alan yöresel ürünler ile ilgili sınırlama ve düzenlemenin kaldırılması önerilmektedir.

Çalışma saatleri MADDE 13	Çalışma saatleri MADDE 13
(1) Mesleğe, mevsime ve turizme özgü şartlar ve benzeri hususlar gözetilerek, perakende işletmelerin bir kısmının veya tamamının çalışma saatleri, meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine yetkili idarenin	(1) Mesleğe, mevsime ve turizme özgü şartlar ve benzeri hususlar gözetilerek, perakende işletmelerin bir kısmının veya tamamının çalışma saatleri, meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine yetkili idarenin görüşü alınmak suretiyle

<p>görüşü alınmak suretiyle vali tarafından belirlenebilir. Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin çalışma saatlerinin belirlenmesinde, meslek kuruluşunca ilgili esnaf ve sanatkâr odasının görüşü alınır.</p> <p>(2) Üst meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine, faaliyet kollarına göre perakende işletmelerinin çalışma saatlerinin bölge veya ülke düzeyinde belirlenmesine Bakanlık yetkilidir.</p>	<p>vali tarafından belirlenebilir. Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin çalışma saatlerinin belirlenmesinde, meslek kuruluşunca ilgili esnaf ve sanatkâr odasının görüşü alınır.</p> <p>(2) Üst meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine, faaliyet kollarına göre perakende işletmelerinin çalışma saatlerinin bölge veya ülke düzeyinde belirlenmesine Bakanlık yetkilidir.</p>
---	--

Gerekeç: Mevcut kanun ve yönetmelikler kapsamında çalışma saatleri hâlihazırda düzenlenmiş olup, söz konusu Kanun Tasarısı ile ek düzenlemeler getirilmemesi gerekmektedir. Çalışma saatlerinin kısıtlanmasının istihdam üzerindeki olumsuz etkileri de göz önünde bulundurularak ilgili maddenin Tasarı'dan çıkarılması önerilmektedir.

<p>Görev ve yetkiler MADDE 16</p> <p>(1) Bakanlık; ...</p> <p>ç) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak oluşan tereddütleri gidermeye, ikincil düzenlemeler yapmaya ve her türlü idari tedbiri almaya, görevli ve yetkilidir.</p> <p>(2) Bakanlar Kurulu;</p> <p>a) Bakanlığın teklifi üzerine, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde, işletme sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, ulaşım imkanları, işletmelerin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler ile can ve mal güvenliği riski gibi ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel faktörler açısından gözetilecek kriterleri belirlemeye,</p> <p>b) İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda belirtilen</p>	<p>Görev ve yetkiler MADDE 16</p> <p>(1) Bakanlık; ...</p> <p>ç) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak tereddütleri gidermeye, ikincil düzenlemeler yapmaya ve her türlü idari tedbiri almaya, görevli ve yetkilidir.</p> <p>(2) Bakanlar Kurulu;</p> <p>a) Bakanlığın teklifi üzerine, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde, işletme sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, ulaşım imkanları, işletmelerin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler ile can ve mal güvenliği riski gibi ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel faktörler açısından gözetilecek kriterleri belirlemeye,</p> <p>b) İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda belirtilen</p>
--	---

<p>diğer müesseseler ile bu Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanış işlemlerinin PERBİS üzerinden gerçekleştirilmesine karar vermeye ve bu hususlara ilişkin usul ve esasları yönetmelikler düzenlemeye,</p> <p>...</p> <p>yetkilidir.</p>	<p>diğer müesseseler ile bu Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanış işlemlerinin PERBİS üzerinden gerçekleştirilmesine karar vermeye ve bu hususlara ilişkin usul ve esasları yönetmelikler düzenlemeye,</p> <p>...</p> <p>yetkilidir.</p>
--	---

Gerekeçe: Söz konusu maddenin (ç) bendinde yer alan “her türlü idari tedbiri almaya” ifadesi çok geniştir. Kanun’da öngörülemeyen idari tedbirlerin ikincil düzenlemeye bırakılması muğlak bir durum yaratacak ve uygulamada soruna yol açacaktır. Bu nedenle, söz konusu ibarenin çıkarılması ve yalnızca ikincil düzenleme yapma yetkisi verilmesi önerilmektedir.

Yatırımcı için yatırım öncesi sürecin öngörülebilir olması önem taşımaktadır. Bu nedenle, süreç yasada net bir şekilde tanımlanmalı, yatırım yapıldıktan sonra izin alınmaması gibi bir durumla karşılaşılmalıdır. Yapılan yatırımların büyüklüğü göz önüne alındığında, izin alınıp alınmayacağı inşaat veya kiralama öncesi süreçte belli olmalıdır. Söz konusu madde, Türkiye’ye yabancı yatırımının gelmesini caydırıcı niteliktedir. Bakanlar Kurulu’na tanınan bu yetki, imar mevzuatına tüketici ve küçük esnaf menfaatlerine ve mülkiyet hakkına tamamen aykırıdır. Bu nedenlerle, ilgili maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinin Tasarı’dan çıkarılması önerilmektedir.

<p>Ceza hükümleri MADDE 18</p> <p>(1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;</p> <p>...</p> <p>(3) Birinci fıkranın (a), (ç), (e), (f) ve (g) bentlerinde öngörülen cezalar; büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi halinde beş kat, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi halinde ise on kat arttırılarak uygulanır.</p> <p>...</p>	<p>Ceza hükümleri MADDE 18</p> <p>(1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;</p> <p>...</p> <p>(3) Birinci fıkranın (a), (ç), (e), (f) ve (g) bentlerinde öngörülen cezalar; büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi halinde beş kat, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi halinde ise on kat arttırılarak uygulanır.</p> <p>...</p>
---	--

Gereke: Cezaların herkes için eşit uygulanması gerekmektedir. Sadece zincir mağaza veya büyük mağaza olduğu için perakende sektörünün bir kısmına özel bir ağırlaştırılmış cezanın uygun olmadığı düşünölmektedir.

Geçici Madde 1 ... (4) Bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yapı ruhsatı almış olmakla birlikte iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almamış olan alışveriş merkezleri hakkında 5 inci maddenin onuncu fıkrası hükmü uygulanmaz. ...	Geçici Madde 1 ... (4) Bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yapı ruhsatı <u>veya tadilat ruhsatı</u> almış olmakla birlikte iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almamış olan alışveriş merkezleri hakkında 5 inci maddenin onuncu fıkrası hükmü uygulanmaz. ...
--	--

Gereke: Yukarıda gerekçesi ile birlikte 5. Maddenin 10. fıkrasının çıkarılması önerilmiştir. Ancak fıkranın çıkarılmaması durumunda, ilgili maddeye kanunun yürürlüğünden sonra tadilat ruhsatı alınsa dahi 10. Fıkranın uygulanmayacağı ibaresi eklenmelidir. Zira bu açıklama yapılmaz ise tadilat ruhsatlarının da büyükşehir belediyesi yetkisi kapsamına girmesi söz konusu olacaktır.